ADVIES

Wijzigingen beleidsregels van de bijzondere bijstand

BREDE RAAD 010

ERVARINGEN VAN DE ROTTERDAMMER

Colofon

Dit advies werd opgesteld door leden en medewerkers

van de Brede Raad 010

Contact

Brede Raad 010

010-2680611

info@brederaad-010.nl

juni 2019, Brede Raad 010

Voor-woord

Voor u ligt het advies van de Brede Raad 010 over de wijzigingen in de Beleidsregels Bijzondere Bijstand.

De Brede Raad 010 heeft met waardering de wijzigingen in de Beleidsregels Bijzondere Bijstand gelezen en merkt op dat de gemeente op een aantal belangrijke punten vergoedingen toekent en daarmee Rotterdammers tegemoet komt wanneer zij het (financieel) lastig hebben.

De Brede Raad 010 is positief over het feit dat de gemeente de verbinding zoekt met het Beleidskader Armoedeaanpak. Over deze nota “Uit de knoop” heeft de Brede Raad 010 eerder dit jaar geadviseerd.

Op basis van de vragen die de gemeente aan de Brede Raad 010 heeft gesteld over de voorgenomen wijzigingen én overige punten, formuleert de Brede Raad 010 haar adviezen. Deze adviezen zijn gebaseerd op de ervaringen van Rotterdammers die de Brede Raad 010 verzamelde.

Wij hopen u met dit advies van dienst te zijn.

Daniel Klijn

Interim-manager Brede Raad 010

Inhoud

1. Aanleiding en vraag 5

2. Bevindingen 6

3. Conclusie 13

4. Adviezen op een rij 14

1. Aanleiding en vraag

De Brede Raad 010 adviseert gevraagd en ongevraagd de gemeente over verschillende onderwerpen met betrekking tot het sociaal beleid. Uitgangspunt bij deze advisering is het gezamenlijk ontwikkelen van sociaal beleid dat zo goed mogelijk aansluit bij waar Rotterdammers behoefte aan hebben. Onze adviezen zijn dan ook altijd gebaseerd op de ervaringen van Rotterdammers. De leden van de Brede Raad 010 onderhouden hiervoor nauw contact met de mensen uit hun omgeving, maar ook met organisaties, zoals cliëntenraden, seniorenplatforms en bewonersorganisaties. Ook in dit advies vormen de ervaringen van Rotterdammers de belangrijkste basis voor onze adviezen.

Op 1 januari 2017 zijn de Beleidsregels bijzondere bijstand herzien. Op 1 juli 2018 is hoofdstuk 11

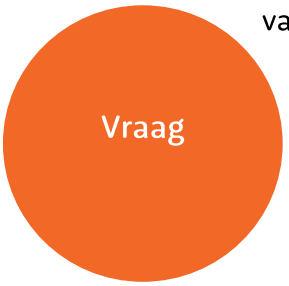

van de Beleidsregels bijzondere bijstand gewijzigd, waarbij de draagkrachtregels zijn aangepast. Nu ligt er een wijziging van de Beleidsregels bijzondere bijstand per 1 juli 2019 voor. De noodzaak tot aanpassing komt voort uit de behoefte om aan te sluiten bij het armoedebeleid, zoals geformuleerd in het Beleidskader Armoedeaanpak 2019-2022 “Uit de knoop“. Op een aantal punten zijn de Beleidsregels bijzondere bijstand aangepast en uitgebreid. Ook is een aantal onderdelen geschrapt. Tot slot is een aantal regels gewijzigd of toegevoegd.

De gemeente Rotterdam heeft de Brede Raad 010 betrokken bij de voorgenomen wijzigingen van de Beleidsregels bijzondere bijstand Rotterdam 2018 en heeft gevraagd om advies op de volgende beleidsonderdelen:

1. Uitbreiding van de vergoedingen in de bijzondere bijstand voor medische kosten.
2. Opnemen van meerkosten diergeneeskundige in de bijzondere bijstand bij een medische/psychosociale indicatie.
3. Is de vergoeding bijzondere bijstand voor inrichtingskosten toe aan een update qua hoogte van de vergoeding?
4. Opnieuw inrichten van de bijzondere bijstand voor meerkosten warmte & was/slijtage op grond van medische redenen.

Om antwoord te geven op deze vragen, heeft de Brede Raad 010 een inhoudelijke sessie op dit onderwerp gehouden met een adviesteam van de Brede Raad 010 en ambtenaren van de gemeente Rotterdam. De leden van de Brede Raad 010 hebben de wijzigingen van de Beleidsregels bijzondere bijstand bestudeerd aan de hand van de ervaringen van Rotterdammers die te maken hebben met de Bijzondere Bijstand. Tijdens deze sessie hebben we vragen beantwoord gekregen, op basis hiervan hebben we onze adviezen geformuleerd.

2. Bevindingen

De Brede Raad 010 vindt het positief dat de gemeente Rotterdam verbinding zoekt met overige beleidsnota's, zoals het Beleidskader Armoedeaanpak "Uit de knoop". De gemeente Rotterdam heeft in haar wijzigingen voornamelijk 'plusjes' gedaan, waardoor meer vergoed wordt voor mensen die in een lastige situatie zitten. Dit ondersteunt de Brede Raad 010 van harte.

We willen hierbij echter wel een kanttekening plaatsen en aandacht vragen voor de financiële situatie van mensen met een beperking. We merken dat deze situatie steeds verder verslechtert, onder andere door:

- de fors gestegen vaste lasten (o.a. huur aangepaste woning is vaak 60% van inkomen),
- het wegvallen van de WTCG (Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten),
- langdurigheidstoeslag en volledige kwijtschelding (o.a. gemeentelijke) belasting,
- de steeds hogere eigen bijdrage voor de ziektekostenverzekering,
- steeds minder vergoedingen uit de ziektekostenverzekering,
- de minimale kansen op de arbeidsmarkt en dus ook geen of minder pensioenopbouw.

In het advies van de Brede Raad 010 over het Beleidskader Armoedeaanpak hebben we hier aandacht voor gevraagd. Ook in dit advies willen we de aandacht vestigen op deze groep Rotterdammers: mensen met een beperking. Bij een aantal van de wijzigingen die u voorstelt, groeit bij de Brede Raad 010 de ongerustheid dat deze in de praktijk zullen inhouden dat

Rotterdammers met een beperking minder bijzondere bijstand kunnen en zullen krijgen. Uit de gesprekken met de burgers horen we dat deze groep nu al meer uitgaven schijnt te hebben dan inkomsten.

De Brede Raad 010 geeft allereerst haar input op de vragen van de gemeente Rotterdam over de gewijzigde Beleidsregels bijzondere bijstand waar de gemeente Rotterdam graag respons op ziet. Vervolgens geeft de Brede Raad 010 op de overige wijzigingen in de Beleidsregels bijzondere bijstand haar input.

De gemeente Rotterdam heeft de Brede Raad 010 specifiek gevraagd om input op de volgende gewijzigde Beleidsregels bijzondere bijstand;

1. Uitbreiding van de vergoedingen in de bijzondere bijstand voor medische kosten.

De vergoedingen in de bijzondere bijstand voor medische kosten worden uitgebreid. Alleen Rotterdammers die het Rotterdampakket hebben, kunnen hier aanspraak op maken. Nu zijn er nog veel Rotterdammers met een laag inkomen die het Rotterdampakket niet hebben, terwijl dit voor hen financieel voordeliger zou zijn. Landelijk blijkt dat mensen niet snel overstappen van zorgverzekering. De meest genoemde oorzaak is de angst dat mensen bij een andere verzekering niet meer in aanmerking komen voor een aanvullende verzekering en minder vergoed krijgen. Mensen weten weinig over de voordelen van het Rotterdampakket. Om meer inzicht te krijgen in de redenen waarom mensen niet overstappen naar het Rotterdampakket, kan de gemeente Rotterdam onderzoek (laten) doen. Afhankelijk van de resultaten kan de gemeente Rotterdam gericht stappen ondernemen om het Rotterdampakket aantrekkelijker te maken, zodat meer Rotterdammers zullen kiezen voor het Rotterdampakket en daardoor gebruik kunnen maken van de vergoedingen voor medische kosten.

Op basis van de signalen die de Brede Raad 010 heeft gekregen over het Rotterdampakket, blijkt dat mensen baat zouden hebben bij meer advies en informatie. Dit, zodat mensen een gedegen afweging kunnen maken om wel of niet voor het Rotterdampakket te kiezen. Het is daarbij belangrijk om de overstap naar het Rotterdampakket aantrekkelijker te maken en drempels weg te nemen. Het Rotterdampakket zou daarbij niet meer mogen kosten dan een andere, vergelijkbare verzekering.

Advies 1: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om de optie, de voor- en nadelen van het Rotterdampakket breder kenbaar te maken onder Rotterdammers. Dat kan door middel van informatie(folders) bij alle gemeentelijke contactmomenten en contactpunten.

Advies 2: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam onderzoek te doen naar de beweegredenen van Rotterdammers om al dan niet te kiezen voor het Rotterdampakket. Maak op basis van deze kennis een plan van aanpak om het Rotterdampakket beter onder de aandacht te brengen van de Rotterdammers.

2. Opnemen van meerkosten diergeneeskundige in de bijzondere bijstand bij een medische/psychosociale indicatie.

Dit vinden wij een goede aanvulling op de bijzondere bijstand.

3. Is de vergoeding bijzondere bijstand voor inrichtingskosten toe aan een update qua hoogte van de vergoeding?

Aangezien de Brede Raad 010 de bedragen van de vergoedingen niet kent, kan zij ook niet adviseren over de hoogte van de bedragen. Daarnaast vinden wij het van belang dat de vergoedingen goed inzichtelijk zijn voor de Rotterdammer.

Advies 3: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam een actuele lijst met vergoedingen op de website van de gemeente te publiceren.

4. Opnieuw inrichten van de bijzondere bijstand voor meerkosten warmte & was/slijtage op grond van medische redenen.

Voor het vaststellen van de meerkosten stapt de gemeente Rotterdam gedeeltelijk af van het forfaitaire bedrag en gebruikt de Nibud norm. De Brede Raad 010 maakt zich zorgen over de financiële situatie van mensen met een beperking. De gemeente geeft aan over te stappen naar de Nibud norm, omdat dit een eerlijker beeld schetst van de werkelijke meerkosten. Bij het aanhouden van de Nibud norm wordt er uitgegaan van de kosten die een normaal huishouden aan energiekosten heeft. Mensen met een beperking hebben over het algemeen minder inkomsten dan mensen zonder een beperking en zijn al geneigd om zuiniger te leven. Het uitgaan van de Nibud norm zal daarom geen realistisch beeld geven van de meerkosten die mensen met een beperking maken. De Brede Raad 010 vindt het daarom van belang dat er wordt gezocht naar een goede manier om de meerkosten op een realistische wijze in kaart te brengen. Wij vrezen dat mensen met een beperking er anders nog verder financieel op achteruit gaan en dat hiermee artikel 28 van het VN-verdrag in het gedrang komt.

Advies 4: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om op basis van het recht op een behoorlijke levensstandaard voor mensen met een beperking (Art 28, VN verdrag voor mensen met een handicap), en uitgaande van de verplichting tot het leveren van maatwerk, op een realistische wijze de meerkosten van mensen met een beperking te berekenen en te vergoeden en hiermee passende maatregelen te treffen om aan het recht op een behoorlijke levensstandaard te voldoen.

Of, als dat niet mogelijk blijkt te zijn: na GGD advies (vast stellen van de noodzaak) vaste bedragen hanteren, zoals bij het vaststellen van de was kosten. Als dat op bezwaren stuit desnoods gehalveerde bedragen vaststellen van de huidige vergoeding. In ieder geval moeten Rotterdammers vooraf weten waar zij aan toe zijn.

Advies 5: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om bij de invoer van de wijzigingen een overgangstermijn van minimaal 2 jaar te hanteren waardoor mensen kunnen wennen aan de nieuwe situatie.

Vragen:

1. Hanteert de gemeente Rotterdam voor het berekenen van alle meerkosten de Nibud norm?
2. Mensen met een beperking hebben door de hoge huur van hun aangepaste woning hogere vaste lasten dan mensen geen aangepaste woning nodig hebben. Het NIBUD adviseert een lager bedrag aan huur. Op welke manier zou de bijzondere bijstand hierin voor een oplossing kunnen zorgen?

Overige onderdelen

Eigen bijdrage

In artikel 6.4 is opgenomen dat de eigen bijdrage per kalenderjaar ten minste € 50,- dient te bedragen om voor verstrekking van bijzondere bijstand in aanmerking te komen. Tevens staat genoemd dat het college ten hoogste € 200,- bijzondere bijstand verstrekt in de zin van dit artikel.

De Brede Raad 010 is van mening dat ook een bedrag onder de € 50 moet kunnen worden aangevraagd en dat de volledige eigen bijdrage vergoed dient te worden. De kosten worden ten slotte niet voor niets gemaakt.

Advies 6: De Brede Raad 010 adviseert de eigen bijdrage zorgverzekering volledig vergoeden.

De Brede Raad 010 vindt het belangrijk dat helder onderscheid wordt gemaakt tussen de eigen bijdrage en het eigen risico uit de basisverzekering, de eigen bijdrage Wmo en de eigen bijdrage Wlz. Bij 6.4 kan duidelijker worden gemaakt dat het gaat om de eigen bijdrage uit de basisverzekering en niet het eigen risico. Hierbij zijn de eigen bijdrage Wmo en Wlz uitgezonderd.

Advies 7: De Brede Raad 010 adviseert om in de Beleidsregels bijzondere bijstand duidelijker onderscheid te maken tussen eigen bijdrage uit de basisverzekering, eigen bijdrage Wmo en Wlz en het eigen risico in de basisverzekering.

De Brede Raad 010 staat er achter dat de regel over remigratie (8.6) uit de Beleidsregels Bijzondere Bijstand is gehaald. De Brede Raad 010 krijgt veel signalen dat hier misbruik van werd gemaakt. Daarom ondersteunen wij het verwijderen van deze regel.

Wanbetalers

Positief vindt de Brede Raad 010 het ook, dat een regeling is opgenomen voor mensen met een zorgverzekeringsschuld. Zij kunnen ondanks hun schuld toch het Rotterdampakket nemen. Hier staat de Brede Raad 010 achter.

Volwassen sportfonds

De Brede Raad 010 hoort uit de praktijk dat mensen met een beperking om medische redenen baat hebben bij sporten, maar niet sporten vanwege de hoge kosten van een sportabonnement en bijkomende vervoerskosten.

Advies 8: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam om de kosten die mensen met een beperking hebben wanneer zij sporten te vergoeden zoals het abonnement en het sportvervoer. En dit bedrag te verstrekken om niet, dus niet als geldlening.

AOW/Jeugdtegoed

Eerder in het advies over het Beleidskader armoede heeft de Brede Raad 010 al geadviseerd over het AOW/jeugdtegoed. Ook in dit advies willen we hier de aandacht op vestigen. Mensen tussen de 18 en 65 jaar krijgen geen vergoeding, wellicht omdat zij werk hebben, of kunnen werken. Er is echter ook een groep Rotterdammers die geen werk heeft of onvoldoende kan werken. De Brede Raad 010 stelt om die reden voor dat er geen grens moet zitten op leeftijd, maar op inkomen en daarmee de term AOW/jeugdtegoed te veranderen in ‘tegemoetkoming inkomen’.

Advies 9: De Brede Raad 010 adviseert om het AOW/Jeugdtegoed niet op leeftijd, maar op inkomen te baseren en de vergoeding breder besteedbaar te maken.

Bijzondere bijstand en urgentie

We hebben begrepen dat er een manier is waarop men in een urgente situatie versneld bijzondere bijstand kan krijgen en waarbij niet de aanvraagtermijn van acht weken wordt gehanteerd. Deze optie is naar mening van de Brede Raad 010 niet duidelijk genoeg vermeld.

Advies 10: De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam de mogelijkheid dat, en manier waarop men in een urgente situatie versneld bijzondere bijstand kan aanvragen duidelijk kenbaar te maken op de website.

3. Conclusie

Conclusie

De Brede Raad 010 ziet dat de gemeente bewuste afwegingen maakt in de gewijzigde Beleidsregels bijzondere bijstand. Voor de Brede Raad 010 is het creëren van gelijke kansen voor mensen op het gebied van financiën belangrijk. Dat betekent dat de Brede Raad 010 de gemeente met klem adviseert in te zetten op voorlichting, informatie en advies over het Rotterdampakket aan Rotterdammers met een laag inkomen. Hoe meer mensen hier een gedegen afweging in kunnen maken, hoe minder mensen tussen wal en schip vallen wanneer zij geen Rotterdampakket hebben en hiermee geen aanspraak kunnen doen op elementen van de bijzondere bijstand. Ook vindt de Brede Raad 010 het belangrijk dat er extra aandacht is voor de verslechterende financiële positie van mensen met een beperking en dat sporten vanwege meerdere positieve aspecten voor mensen met een beperking om medische redenen mogelijk wordt gemaakt . En tot slot: dat de gemeente meerkosten door de medische beperking vergoedt in de bijzondere bijstand.

4. Adviezen op een rij

De Brede Raad 010 adviseert de gemeente Rotterdam:

Advies 1	de optie, de voor- en nadelen van het Rotterdampakket breder kenbaar onder Rotterdammers. Dat kan door middel van informatiefolders, maar zeker ook bij alle gemeentelijke contactmomenten en contactpunten.	Pagina 8
Advies 2	onderzoek te doen naar de beweegredenen van Rotterdammers om al dan niet te kiezen voor het Rotterdampakket.	Pagina 8
Advies 3	een actuele lijst met vergoedingen op de website van de gemeente te publiceren.	Pagina 8
Advies 4	op basis Art 28, VN verdrag voor mensen met een handicap, op een realistische wijze de meerkosten van mensen met een beperking te berekenen en te vergoeden en hiermee passende maatregelen te treffen om aan het recht op een behoorlijke levensstandaard te voldoen.	Pagina 9
Advies 5	bij de invoer van de wijzigingen een overgangstermijn te hanteren waardoor mensen kunnen wennen aan de nieuwe situatie.	Pagina 9
Advies 6	de eigen bijdrage zorgverzekering volledig te vergoeden.	Pagina 10
Advies 7	in de Beleidsregels bijzondere bijstand duidelijker onderscheid te maken tussen eigen bijdrage uit de basisverzekering, eigen bijdrage Wmo en Wlz en het eigen risico.	Pagina 10
Advies 8	de kosten die mensen met een beperking hebben wanneer zij sporten te vergoeden zoals het abonnement en het sportvervoer. Om niet en niet als een geldlening.	Pagina 11
Advies 9	het AOW/Jeugdtegoed niet op leeftijd te baseren, maar op inkomen en de vergoeding breder besteedbaar te maken.	Pagina 11
Advies 10	de mogelijkheid dat, en de manier waarop men in een urgente situatie versneld bijzondere bijstand kan aanvragen duidelijk kenbaar te maken op de website.	Pagina 12

Vragen:

1. Hanteert de gemeente Rotterdam voor het berekenen van alle meerkosten de Nibud norm?
2. Mensen met beperking hebben door de hoge huur van de aangepaste woning hogere vaste lasten. Het NIBUD adviseert een lager bedrag aan huur. Op welke manier zou de bijzondere bijstand hierin voor een oplossing kunnen zorgen?

